HELAL LOKMA

Helal-Haram Belirleme Yetkisi

- وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَالٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ

- ***Kendi dillerinizin yalan yanlış nitelendirmesiyle uydurduğunuz asılsız sözleri Allah'a mal ederek "bu helaldir, şu haramdır" demeyin. Çünkü Allah adına yalan söyleyenler asla iflah olmazlar.***[1]

---

[1] Nahl, 16/116.

Helal Olandan Yemek

- يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلاَلًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ

- ***Ey insanlar! Yeryüzünde bulunan şeylerin helal ve temiz olanlarından yiyin. Şeytanın adımlarına uymayın. Çünkü o size apaçık bir düşmandır.[2]***

---

[2] Bakara, 2/168.

- **يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ**

- ***‘’Ey iman edenler! Size verdiğimiz rızıkların temiz ve helal olanlarından yiyiniz. Eğer yalnız O’na kulluk ediyorsanız, Allah’a şükrediniz.‘’*** [3]

[3] Bakara, 172.

«Helal» Ne Demektir?

- Dinen yapılması veya yenip içilmesi yasaklanmayan, serbest bırakılan şey demektir. Allah ve Rasûlünün bir şeyin helâl olduğunu belirtmesi veya işlenmesinde günah olmadığını bildirmesi, o fiilin helâl olduğunu gösterdiği gibi, o fiil veya şeyin yasaklandığına dair bir delil bulunmaması da helâl olduğunu gösterir. Zira eşyada aslolan helal oluşudur. Buna göre bir şey, dinin açık bir hükmüne, yasağına ve ilkesine aykırı olmadıkça helâldir, meşrudur.
- Helâl kavramının, meşru, caiz, mubah tabirleri ile yakın ilişkisi vardır. Çoğu zaman da eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Yüce Allah, iyi, temiz ve insan sağlığına yararlı olan şeyleri helâl; kötü, pis ve zararı olan şeyleri de haram kılmıştır.

- يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ...

- ***Maide, 5/4: Kendilerine neyin helal kılındığını soruyorlar. De ki: Sizlere temiz olan şeyler helal kılındı…***

«Haram» ne demektir?

- Sözlükte "yasak, memnu" anlamına gelen haram, dini bir terim olarak, kesin bir delille, açık bir şekilde yapılmaması istenen fiildir. Hanefîlere göre bir fiilin haram olması için, âyet, mütevatir veya meşhur sünnet gibi kesin bir nassla sabit olması ve açık bir şekilde haramlığa delalet etmesi gerekir. Bu nedenle, açık bir şekilde delalet etmeyen veya ahad yolla sabit olan hadisle haramlık sabit olmaz. Haramlar, li-aynihi haram ve li-gayrihi haram olmak üzere ikiye ayrılır. Kendisinde bulunan kötülük sebebiyle, baştan itibaren haram kılınan fiillere li-aynihî haram denir.
- Zina, hırsızlık, adam öldürme bu türden haramlardandır. Aslında haram olmamakla birlikte, başka bir şeyden dolayı haram kılınan fiiller de, li-gayrihî haramdır. Bayram günü oruç tutma, Cuma vaktinde alışveriş, avret mahallinin açılması böyle yasaklardandır.

- Haram kılma yetkisi ise sadece Allah’a aittir.
- قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ
- ***Ar'âf, 7/32: "De ki: Allah'ın kulları için yarattığı süsü ve temiz rızıkları kim haram kıldı? De ki: Onlar, dünya hayatında, özellikle kıyamet gününde müminlerindir. İşte bilen bir topluluk için âyetleri böyle açıklıyoruz."***
- Hz. Peygamber de, Kur'ân'a ve Kur'ân dışı Allah’tan aldığı bilgiye dayanarak bazı şeyleri haram kılmıştır. Ancak bunu da, Allah’ın denetimi altında yaptığı için, Allah’ın haram kılması içerisinde mütalaa

edilir. Bu nedenle, Allah'ın helâl kıldığına haram; haram kıldığına helâl demek büyük günahtır.

- Bu nedenle İslâm âlimleri, hakkında nass bulunmayan konularda ihtiyatlı davranarak haram tabirini kullanmaktan kaçınmışlardır. Haramı işleme ve harama ulaşma konusunda iyi niyet, dolaylı yollar ve vasıtalar haramı helal kılmaz.

Hz. Âdem’in Yiyecekle İmtihanı

- وَيَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَـٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ

- ***(Sonra Allah, Âdem'e hitap etti): "Ey Âdem! Sen ve eşin cennette durun, dilediğiniz yerden yiyin; fakat şu ağaca yaklaşmayın, yoksa zalimlerden olursunuz."***

- فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْءَاتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ

- *Derken onların, kendilerinden gizli kalan çirkin yerlerini kendilerine göstermek için şeytan onlara fısıldadı: "Rabbiniz, başka bir sebepten dolayı değil, sırf ikiniz de birer melek ya da ebedî kalıcılardan olursunuz diye sizi şu ağaçtan men etti." dedi.*

- وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ

- *Ve onlara: "Elbette ben size öğüt verenlerdenim." diye de yemin etti.*

- فَدَلَّاهُمَا بِغُرُورٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْءَاتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكُمَا الشَّجَرَةِ وَأَقُلْ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُبِينٌ

- ***Böylece onları aldatarak aşağı sarkıttı (önceki mevkilerinden indirdi). Ağacı(n meyvesini) tadınca, çirkin yerleri kendilerine göründü ve cennet yapraklarını üst üste yamayıp üzerlerini örtmeğe başladılar. Rableri onlara seslendi: "Ben sizi o ağaçtan men etmedim mi ve şeytan size apaçık düşmandır, demedim mi?"[4]***

[4] Araf, 7/19-22.

Helale Yönelmek Haramdan Kaçmak:

- Rasulullah buyurdu ki:

- اَلْحَلاَلُ بَيِّنٌ، وَالْحَرَامُ بَيِّنٌ، وَبَيْنَهُمَا مُشَبَّهَاتٌ لَا يَعْلَمُهَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ، فَمَنِ اتَّقَى الْمُشَبَّهَاتِ اِسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعِرْضِهِ،

- *Şüphesiz ki helal belli, haram da bellidir. Bu ikisi arasında çok kimselerin bilmedikleri şüpheli şeyler vardır. Her kim şüpheli şeylerden korunursa, dinini ve namusunu korumaya talip olmuş demektir.*

- وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ: كَرَاعٍ يَرْعَى حَوْلَ الْحِمَى، يُوشِكُ أَنْ يُوَاقِعَهُ،

- *Kim ki şüpheli şeylere dalarsa, tıpkı bir korunun çevresinde hayvanlarını otlatan bir çobanın sürüsünün çok geçmeden o koruya dalacağı gibi o da haramların içine düşüverir.*

- **أَلاَ وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى، أَلاَ إِنَّ حِمَى اللَّهِ فِي أَرْضِهِ مَحَارِمُهُ، أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً: إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ**

- *Dikkat ediniz, her hükümdarın bir korusu vardır. İyi dinleyiniz: Allah'ın korusu da yasaklarıdır. Uyanık olunuz: Vücudun içinde bir çiğnem et vardır. O iyi olduğunda bütün cesed de iyi olur. O bozulduğunda ise bütün bünye fesada uğrar. Biliniz ki o kâlp'dir.*[5]

---

[5] Buhari, Müslim.

Helal Lokma Yemenin Önemi:

- Rasulullah buyurdu ki:
- اَلرَّجُلَ يُطِيلُ السَّفَرَ أَشْعَثَ أَغْبَرَ، يَمُدُّ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ، يَا رَبِّ، يَا رَبِّ، وَمَطْعَمُهُ حَرَامٌ، وَمَشْرَبُهُ حَرَامٌ، وَمَلْبَسُهُ حَرَامٌ، وَغُذِيَ بِالْحَرَامِ، فَأَنَّى يُسْتَجَابُ لِذَلِكَ؟
- *"Allah yolunda sefer yapmış, üstü başı tozlanmış bir adam, ellerini göklere uzatarak: "Ya Rab, ya Rab!" diye yalvarıyor. Hâlbuki onun yediği haram, içtiği haram, giydiği haram, gıdası haramdır. Böylesinin duası nasıl makbul olur?"*[6]

---

[6] Müslim.

- Ashabın büyüklerinden Sa’d bin Ebi Vakkas Hazretleri Peygamberimize gelerek:
- يَا رَسُولَ اللَّهِ، اُدْعُ اللَّهَ أَنْ يَجْعَلَنِي مُسْتَجَابَ الدَّعْوَةِ
- “Ya Rasûlallah! Dua buyurunuz da ben duası makbul olanlardan olayım” dedi.
- Peygamberimiz de O’na şu tavsiyede bulundu:
- يَا سَعْدُ أَطِبْ مَطْعَمَكَ تَكُنْ مُسْتَجَابَ الدَّعْوَةِ، وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، إِنَّ الْعَبْدَ لَيَقْذِفُ اللُّقْمَةَ الْحَرَامَ فِي جَوْفِهِ مَا يُتَقَبَّلُ مِنْهُ عَمَلَ أَرْبَعِينَ يَوْمًا، وَأَيُّمَا عَبْدٍ نَبَتَ لَحْمُهُ مِنَ السُّحْتِ وَالرِّبَا فَالنَّارُ أَوْلَى بِهِ

- *“Ya Sa’d! Helal ve güzel (olan, haramdan arınmış olanı) ye. Duan kabul olur. Muhammed’in nefsini kudret elinde tutana yemin olsun ki karnında haram lokma bulunan kulun duası kırk gün kabul olmaz. Bedeni haram ve riba ile beslenen kişiye cehennem daha layıktır”*[7]

---

[7] Taberani, M. Evsat.

- Rasulullah buyurdular ki:

- إِذَا خَرَجَ الرَّجُلُ حَاجًّا بِنَفَقَةٍ طَيِّبَةٍ، وَوَضَعَ رِجْلَهُ فِي الْغَرْزِ، فَنَادَى: لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، نَادَاهُ مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ:

- *Bir kişi helal kazançla hacc için yola çıktığı ve yükünü bineğine yükleyip Lebbeyk Allahümme Lebbeyk diye nida ettiğinde gökten bir münadi de ona cevaben şöyle der:*

- لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ، زَادُكَ حَلَالٌ، وَرَاحِلَتُكَ حَلَالٌ، وَحَجُّكَ مَبْرُورٌ غَيْرُ مَأْزُورٍ

- *Hoş geldin, saadet getirdin. Yol azığın helal, bineğin helal, haccın mebrur eksikleri giderilmiştir.*

- وَإِذَا خَرَجَ بِالنَّفَقَةِ الْخَبِيثَةِ، فَوَضَعَ رِجْلَهُ فِي الْغَرْزِ، فَنَادَى: لَبَّيْكَ، نَادَاهُ مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ:

- *Haram kazançla yola çıktığı ve yükünü bineğine yükleyip Lebbeyk diye bağırdığı zaman gökten bir münadi şöyle seslenir:*

- لَا لَبَّيْكَ وَلَا سَعْدَيْكَ، زَادُكَ حَرَامٌ وَنَفَقَتُكَ حَرَامٌ، وَحَجُّكَ غَيْرُ مَبْرُورٍ

- *Hoş gelmedin, saadet getirmedin! Yol azığın haram, kazandığın haram ve haccın mebrur değildir.*[8]

[8] Taberani, M. Evsat.

- İbrahim bin Ethem Hazretleri:
- “Kemale erenler, ancak midelerine girenlere dikkat etmekle kemale ermişlerdir.”

******

- Yahya bin Muaz Hazretleri:
- “Taat (kulluk vazifelerini ifa) bir hazinedir. Anahtarı, dua; anahtarın dişleri ise helal lokmadır”

******

- Abdullah bin Ömer (r.a.):
- “Namaz kılmaktan yay gibi, oruç tutmaktan çöp gibi kalsanız da, haram ve şüpheli şeylerden kaçınmazsanız, Allah o ibadetleri kabul etmez.”

******

- Hazreti Mevlânâ da, "İlim de hikmet de helal lokmadan doğar; aşk da, merhamet de helal lokmayla meydana gelir. Bir lokma, haset ve hileyi netice verirse, cehalete ve gaflete sebep olursa, bil ki, o lokma haramdır. Hiç buğday ekilip de arpa hasat edildiğini gördün mü?" demiş; hem salih bir insan olmanın hem de salih evlat yetiştirmenin helal rızıkla çok alâkalı olduğuna vurguda bulunmuştur.

Helal-Haram Hassasiyeti

- Rasulullah buyurdular ki:

- يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ لَا يُبَالِي الْمَرْءُ مَا أَخَذَ مِنْهُ أَمِنَ الْحَلَالِ أَمْ مِنْ الْحَرَامِ

- *"Öyle bir zaman gelecek ki kişi aldığının helal mi haram mı olduğuna dikkat etmeyecektir.*[9]

---

[9] Buhari.

- Selef-i Salihin zamanında kadın kocasını işine uğurlarken şöyle derdi:
- إِيَّاكَ وَكَسْبَ الْحَرَامِ فَإِنَّا نَصْبِرُ عَلَى الْجُوعِ وَلَا نَصْبِرُ عَلَى النَّارِ
- Haram kazanç konusunda dikkatli ol! Zira biz açlığa dayanırız ama cehennem ateşine dayanamayız.[10]

[10] İhyau Ulumiddin.

- Hazreti Ebu Bekir, yemeğini getiren hizmetçisine, her defasında onu nereden getirdiğini ve hangi yolla tedarik ettiğini sorardı. Bir defasında, hizmetçisinin verdiği lokmayı yiyip sütü içinceye kadar her zamanki gibi yemeğin nereden temin edildiğini sormak aklına gelmemişti. Birkaç lokmadan sonra birden durmuş ve endişeli bir ses tonuyla, hizmetçisine "Bu yemek neredendi, bunu hangi parayla almıştın?" demişti.
- Hazreti Ebu Bekir'in yanında bir köle, bir hizmetçi gibi değil, bir dost, bir arkadaş misali muamele gören insan, "Ben cahiliye devrinde arraflık yapıyordum; fala bakıyor, gâipten haber veriyor ve kâhinlikten para kazanıyordum. O dönemde yaptığım arraflıktan dolayı birisinden alacağım vardı. Dün o adam borcunu getirdi, ondan ücretimi aldım ve bu yemeği de o parayla hazırladım." cevabını vermişti.
- Bunu duyan Hazreti Ebu Bekir birden sendelemiş, düşecek gibi olmuş, beti benzi atmıştı. Hemen parmağını gırtlağına kadar sokmuş, zorla

istifrağ etmiş ve yediği şeylerin hepsini dışarıya çıkarmıştı. Sonra da, büyük bir mahcubiyetle, "Allahım, midemde kalıp damarlarıma karışan kısmından da Sana sığınırım." demişti.

- Hazreti Sıddık'ın bu hassasiyetini gören sahabi, "Ey Allah'ın Peygamberinin halifesi! Bu kadarı fazla değil mi? Ne diye kendine bu denli ızdırap veriyorsun?" diye sorunca, Ebu Bekir (radiyallahu anh) şöyle cevap vermişti: "Rasûl-ü Ekrem'den bizzat dinledim; Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) vücudunda bir tek haram lokma bulunan bir kimsenin ancak cehennemle temizleneceğini söylemişti."

Haram Lokmanın Gelecek Nesillere Etkisi

- Hekimler, hamile bir kadına diyazem gibi sakinleştirici ilaçların dahi verilmemesini, çünkü bu tür ilaçların rahimdeki ceninin maddî yapısına tesir edebileceğini, bir kısım uzuvlarının bozulmasına yol açabileceğini söylemektedirler.
- Aynen şekilde, Abdulkadir Geylanî, İmam Şazilî, Şah-ı Nakşibend ve İmam Gazâlî gibi mana aleminin sultanları da tasavvufi tecrübeleriyle haram lokmanın insanlar üzerinde menfi tesir icra ettiğini ve haramla beslenen anne-babadan dünyaya gelecek çocuğun da -istisnalar hariç- manevî yapısının bozuk olacağını belirtmektedirler. Onlar da bu sahanın hekimleri olarak haram lokmaların bazı haramzâdelerin meydana gelmesine yol açtığını söylemektedirler.

- Abdülkadir Geylânî şöyle demektedir;
- "Ey evlat! Haram yemek kalbini öldürür. Helâl yemek ise varlığına can katar. Bir lokma vardır, kalbini karartır. Bir lokma vardır, derununa nurlar saçar. Bir lokma vardır, yiyince dünyaya dalarsın. Bir lokma vardır, yiyince bu âlemin ötesine geçersin. Ama bunlardan daha üstün bir lokma vardır ki onu yiyen dünyayı da ahreti de bırakır. İşte bu lokma seni tabiatın yaratıcısına ulaştırır. Haram yemek, seni dünya ile uğraştırır, hataları sevdirir. Mubah olan şeyleri yemek, kalbi ahiret âlemine iter ve taatle meşgul eder. Helâl yemek ise yaratana yaklaştırır."

- İmam Gazâlî şöyle diyor:
- “Haram yiyip içen bir kadının sütüyle beslenen bir çocuk, ileride kötü şeylere ve çirkin işlere meyleder. Bu sebeple çocuğu, ancak haram yemeyen Saliha bir kadın emzirmelidir. Zira haramdan hâsıl olan sütün bereketi olmaz ve ondan emzirdiği veya haram yedirdiği zaman çocuğun tabiatı o haramla münasebeti bulunan kötü şeylere yönelir. Çocuğun şirret olmasının kaynağı haram yemektir.”

- Bir devirde, Merv şehrinin Kadısı, kızının evlilik çağına geldiğini düşünür ve ona layık bir eş aramaya başlar. Dünürcüler birer birer kapıya dayansa da Kadı efendinin acelesi yoktur, adayları teker teker değerlendirir, biricik kızını vereceği en uygun insanı bulmaya çalışır. O günlerde Kadı bir rüya görür; rüyasında kendisine kızını "Mübârek" adlı kölesine vermesi söylenir.
- Aynı rüyayı birkaç defa görünce ve kölesini değişik şekillerde deneyip onun salih bir insan, hayırlı bir damat adayı olduğuna kanaat getirince, bu düşüncesini eşe-dosta açar. Bazıları daha münasip, asil ve zengin kimseler de bulunabileceğini söyleyerek kadı kızının bir köleye verilmesine razı olmasalar da, Merv Kadısı kararını vermiştir. Kızının da rızasını alır, kölesini çağırır ve onları evlendirir.
- Nikahın üzerinden bir ayı aşkın bir süre geçmiştir ki, Kadı Efendi, kızının ve damadının hallerini sormak için onları ziyaret edince, kızcağız "Babacığım, damadın çok iyi bir insan ama daha peçemi

indirmedi, evlendiğimizden beri benden uzak duruyor; yediriyor, içiriyor, fakat elini elime sürmüyor." der. Kadı bu hale taaccüp eder, hemen damadını bulur ve ona bu davranışının sebebini sorar. Aldığı cevap karşısında Kadı gözyaşlarına boğulur ve kızını doğru insana verdiğini görmenin sevinciyle şükür hisleriyle dolar.

- Damat şöyle der: "Efendim, ne olur alınmayınız, su-i zanda bulunduğumu zannetmeyiniz; fakat, siz şehrin kadısısınız, size çok gelen giden olur, evinize hediyeler yollanır; Cenâb-ı Hakk'ın bana bir emaneti ve hediyesi olan kızınızın o şüpheli şeylerden yemiş olmasından korktum. Rasûl-ü Ekrem Efendimiz'in bedendeki haram bir lokmanın tesirinin ancak kırk günde geçeceğini söylediğini öğrenmiştim. Muhtereme eşimi hiç değilse kırk gün alın terimle kazandığım helal lokmayla beslemek istedim; ta ki, Hâlık-ı Kerîm nasip ederse, evladımız salihlerden olsun."

******

- Benzer bir hadise de İmam-ı Azam’ın babası Sâbit hakkında anlatılmaktadır: Sâbit, bir gün dere kenarında abdest alırken, suya düşmüş bir elma görür. Abdestini tamamladıktan sonra, nasıl olsa çürüyüp gideceğini düşünerek "Bari zâyi olmasın!" der ve o elmayı alıp yer. Fakat çok geçmeden tükürme ihtiyacı hisseder ve tükrüğünde kan görür.
- O zamana kadar benzer bir haline şahit olmadığı için o kanın yediği elmadan ileri geldiğini düşünür ve onu yediğine çok pişman olur. Elmanın sahibiyle helalleşmek için dere boyunca yürür; sorup araştırır ve sonunda adamı bulur. Hadiseyi ona anlatıp helallik dileyince adam hakkından vazgeçmek için onu uzun bir süre yanında çalıştırır, değişik şekillerde imtihan eder, salih bir Hak eri olduğuna inanınca da son bir şart koşar:

- "Benim kör, sağır, dilsiz ve kötürüm bir kızım var. Bununla evlenmeye razı olursan o zaman elmayı sana helal edebilirim." der. Sâbit Hazretleri ahirete kul hakkıyla gitmemek için bu teklifi kabul eder.
- Nikahları kıyılınca Sâbit Hazretleri henüz yüzünü göremediği zevcesinin bulunduğu odaya girer; fakat, odaya girmesiyle çıkması bir olur.
- Hemen kayınpederine koşup, "Bir yanlışlık var galiba, içeride sizin bahsettiğiniz vasıflarda bir kız yok!" der. Kayınpederi tebessüm ederek, "Evladım o benim sana nikahladığım kızımdır, senin de helalindir. Ben sana kör dediysem, o hiç haram görmemiştir. Sağır dediysem, o hiç haram duymamıştır. Dilsiz dediysem, o hiç haram konuşmamıştır. Kötürüm dediysem, o hiç harama gitmemiştir. Var git helalinin yanına, Allah Teâlâ hanenizi mübarek ve mesut etsin." cevabını verir.

******

- Ebu Vefa Hazretleri şahsî hayatından ve kendi çocuğunun bir huyundan misal verir: Hazret'in oğlu sürekli elinde bir çuvaldızla dolaşmakta ve devamlı surette tulumlarla su taşıyan insanların tulumlarını delmektedir. Ebu Vefa Hazretlerinin üzülmesine gönülleri razı olmayan ahâlî bu durumu uzun süre gizli tutar ve şikayetçi olmazlar.
- Fakat, zamanla iş çığırından çıkar ve çekilmez hale gelir; halk mecburen meseleyi Hak dostuna açar ve oğlundan şikayetçi olurlar. Hazret, oğlunun yaptıklarını öğrenince gerçekten çok üzülür ve bir o kadar da şaşırır. Durumu eşine anlatır; bunun sebebinin ikisinden biri olduğunu söyleyip hanımından çocuğa hamileyken yanlış bir harekette bulunup bulunmadığını sorar.
- Anne düşünür taşınır ve eşine şunları söyler: "Çocuğun doğmasından birkaç ay evvel komşunun evine gitmiştim. Orada portakal ve nar gibi meyveler gördüm. Canım çok çekti ama istemeye de utandım.

Komşum görmeden elimdeki örgü tığımı meyvelere saplayıp saplayıp ağzıma götürdüm ve böylece onları tadarak meyve arzumu giderdim." Ebu Vefa hazretleri bunu duyunca "İşte tığını meyveye saplayıp birkaç damla da olsa izinsiz ve haram olan meyve suyunu tatman, evladımızda tulumları delme şeklinde tezahür etti. Şimdi huzur-u kibriyaya yönel, ağla ki Allah günahını affetsin." der. Annenin, kabahatini anlayıp ağlayarak dua dua yalvardığı ve sonra da komşusundan helallik aldığı aynı anda, çocuğunun içini bir pişmanlık hissi doldurur ve "Bu yaptığım iş bana hiç yakışmıyor. Artık, böyle bir şey yapmayacağım" diyerek elindeki çuvaldızı atar.

Helal Gıdada Güncel Problemler

- Yakın zamana kadar, İslam'a göre hangi yiyeceğin helal, hangi yiyeceğin haram olduğu kolayca biliniyordu. Ancak son dönemde gelişen gıda endüstrisi gittikçe yaygınlaşmış, klasik yiyecek ve içeceklerimiz dahi yeni teknolojilerle üretilir duruma gelmiştir. Sonuç olarak içeriğinin ne olduğu halk tarafından tam olarak bilinmeyen gazoz, çiklet, ketçap, mayonez, marşmellov, krem şanti, puding v.s. gibi birçok yeni gıda çeşidi ortaya çıkmıştır. Bu durum Müslüman tüketiciyi kolayca çözemediği iki soru ile karşı karşıya bırakmıştır.
    - Bize sunulan yiyecek ve içecekler Helal mi?
    - Bize sunulan yiyecek ve içecekler sağlığa uygun mu?
- Bu soruların cevaplarını araştırırken dikkat etmemiz gereken husus bu yabancı kökenli gıdaların üretimlerinde kullanılan katkı maddeleridir:

Katkı Maddeleri:

- Satışı teşvik etmek, pazarlamayı kolaylaştırmak maksadı ile ilave edilen kimyasal maddelerdir. Normal şartlarda tek başına gıda olarak tüketilmeyen veya gıda ham veya yardımcı maddesi olarak kullanılmayan, tek başına besleyici değeri olan veya olmayan, seçilen teknoloji gereği kullanılan işlem veya imalat sırasında kalıntı veya türevleri mamul maddede bulunabilen, gıdanın üretilmesi, tasnifi, hazırlanması, işlenmesi, ambalajlanması, taşınması, depolanması sırasında gıda maddesinin tat, koku, görünüş, yapı ve diğer niteliklerini korumak, düzeltmek veya istenmeyen değişikliklere engel olmak ve gıdanın biyolojik değerini düzeltmek amacıyla kullanılmasına izin verilen maddelerdir.
- Katkı maddelerinin kullanma gayelerini şöylece sıralayabiliriz.

- 1 – Koruyucu olarak, gıda maddesinin bayatlama, kokuşma, bozulma v.s. olaylarını geciktirmek için. Benzoik asit, Sodyum benzoat vs gibi
- 2 - Normalde birbirleri ile karışmayan veya zor karışan maddeleri birbirine bağlayıcı olarak, bu maddelerin emilsiyonunu kolaylaştırmak için, Lesitin, mono ve di gliserid v.s. gibi
- 3 – Koyulaştırıcı olarak. Agar agar, jelatin vs gibi
- 4 – Renklendirici olarak, gıda maddelerinin göze hoş gözükmesi için kullanılan boya maddeleri. Karmen vs gibi
- 5 – Tat vericiler, aromalar. Damağa lezzet vermek için. Vanilya, vanilin vs gibi
- 6 – Besin değerini korumak veya geliştirmek için.
- 7 – Tatlandırıcılar. Aspartam vs gibi

- Bugün toplam 3500 cins katkı maddesi dünya piyasasında gıdalarımıza katılmak üzere pazarlanmaktadır. Bu maddelerin pek çoğunun kanserden tutun beyin hücrelerinin tahribatına varıncaya kadar çeşitli zararları tespit edildiği halde, sırf gıda sanayi patronlarının(!) para kazanma hırsları uğruna kullanılmaya devam edilmektedir.
- Müslüman olarak bizi alakadar eden meselenin diğer önemli bir tarafı da bu maddelerin pek çoğunun, dinimizde kesinlikle haram olduğu belirtilen maddelerden imal edilmekte olduklarıdır. Bu maddelerin ekseriya leş hükmündeki hayvanlardan, domuzlardan veya alkol gibi yenmesi, içilmesi haram kılınan maddelerden yapılmış oldukları keyfiyeti ayan beyan ispat edilir durumda olmasına rağmen, geniş halk kitlelerin habersiz, ilgisiz, batı ve onun kontrolündeki patronların tutsağı olarak bu tehlikeli oyunun içinde seyretmesi dehşet verici bir manzara arz etmektedir.

Helal Sertifikasının Tarihçesi

- Yaklaşık 50 yıl önce Amerika’daki Müslümanlar, Musevilerin kendi inançlarına göre düzenlenmiş Kosher sertifikalı ürünlerden başkasını tüketmediklerini görmüşlerdir. Müslümanlar da bundan etkilenerek Helal olarak tüketebilecekleri ürünleri tespit etmeye başlamışlar. Aralarında dernekler kurmuşlar ve bütün Müslümanlara bu çalışmalarını duyurmuşlar. Böylece ilk defa Amerika'daki Müslümanlar Helal Gıda Standardını oluşturmuş ve bu standarda uygun ürün üretecek fabrikalara Helal ürün sertifikası vermeye başlamışlar. Daha sonra İngiltere, Fransa, Kanada, Almanya ve nüfus çoğunluğu Müslüman olan Malezya, Endonezya gibi ülkelere de sirayet ederek yaklaşık 60 ülkede 100’ü aşkın sertifika kurumları oluşturulmuş birçok ülkede yaşayan Müslümanlar Helal Sertifikalı ürünleri tüketir duruma gelmişlerdir. Türkiye maalesef bu konuda sona kalmıştır.

Helal Ürün Pazarının Ekonomik Potansiyeli

- Yapılan tahminlere göre dünya genelinde sadece helal gıdada 850 milyar dolarlık bir pazardan bahsedilmektedir. Gıda dışı hizmetlerle birlikte bu potansiyelin 2 trilyon dolar olduğu bildirilmektedir. Bugün bu rakamın ancak %10 gerçekleşebilmektedir. Bütün dünyada toplam nüfusu 15 milyon olan Musevilerin bu rakamı 250 milyar dolar. 2 milyar nüfusa sahip İslam ümmetinin bu durumuna üzülmemek elden gelmiyor.